

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ  
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ПОВІТРЯНИХ СИЛ імені ІВАНА КОЖЕДУБА

---

# ФРАЗЕОЛОГІЯ РАДІООБМІНУ ЗА СТАНДАРТАМИ ІКАО (НАТО)



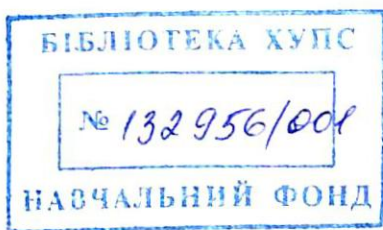
Харків  
2021

ЗС1.8  
Ф82

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ  
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ПОВІТРЯНИХ СИЛ імені ІВАНА КОЖЕДУБА

# ФРАЗЕОЛОГІЯ РАДІООБМІНУ ЗА СТАНДАРТАМИ ІКАО (НАТО)

Навчальний посібник



Харків  
2021



УДК 351.814.373:061.1 ІКАО(075.8)

Ф83

*Затверджено до видання  
вченою радою Харківського  
національного університету  
Повітряних Сил  
імені Івана Кожедуба  
(протокол № 18 від 24.12.2019)*

*Автори: О. І. Тимочко, В. В. Афанасьєв, І. П. Мажара, В. М. Сургай,  
Б. А. Телятник, О. М. Компанієць, Д. В. Литвинчук.*

*Рецензенти: С. А. Калкаманов, доктор технічних наук, професор (ХНУПС);  
О. К. Шейгас, кандидат технічних наук, доцент (ХНУПС).*

**Фразеологія радіообміну за стандартами ІКАО (НАТО):**

**Ф83 навч. посіб. / О. І. Тимочко, В. В. Афанасьєв, І. П. Мажара та ін.  
– Х. : ХНУПС. 2021. – 132 с.**

Викладено основні питання щодо практики радіообміну згідно з міжнародними правилами, подані загальні правила ведення радіотелефонного зв'язку за стандартами ІКАО (НАТО), фразеологія радіообміну при управлінні польотами: у зоні візуального контролю, у ближній зоні, у зоні посадки, у дальній зоні, в особливих випадках у польоті. Надані стандартні слова та фрази при веденні радіотелефонного зв'язку, подані на державній та англійській мовах. Типова фразеологія радіообміну при виконанні польотних завдань згідно з Курсом бойової підготовки винищувальної авіації та Типова фразеологія радіообміну при виконанні польотних завдань згідно з Курсом бойової підготовки на навчально-тренувальному літаку Л 39.

Призначено для вивчення навчальних дисциплін "Фразеологія та техніка ведення радіообміну", "Тренажерна підготовка" курсантами (слухачами), які навчаються за спеціальністю "Управління діями підрозділів авіації" льотного факультету ХНУПС та для студентів факультету інформаційних технологій інституту цивільної авіації ХНУПС спеціалізації "Льотна експлуатація повітряних суден".

УДК 351.814.373:061.1 ІКАО(075.8)

© Тимочко О. І., Афанасьєв В. В., Мажара І. П.,  
Сургай В. М., Телятник Б. А., Компанієць О. М.,  
Литвинчук Д. В., 2021  
© Харківський національний університет  
Повітряних Сил імені Івана Кожедуба. 2021

УДК 351.814.373:061.1 ІКАО(075.8)

Ф83

*Затверджено до видання  
вченику радію Харківського  
національного університету  
Повітряних Сил  
імені Івана Кожедуба  
(протокол № 18 від 24.12.2019)*

*Автори: О. І. Тимочко, В. В. Афанасьєв, І. П. Мажара, В. М. Сургай,  
Б. А. Телятник, О. М. Компанієць, Д. В. Литвинчук.*

*Рецензенти: С. А. Калкаманов, доктор технічних наук, професор (ХНУПС);  
О. К. Шейгас, кандидат технічних наук, доцент (ХНУПС).*

**Фразеологія радіообміну за стандартами ІКАО (НАТО):**  
Ф83 навч. посіб. / О. І. Тимочко, В. В. Афанасьєв, І. П. Мажара та ін.  
– Х. : ХНУПС, 2021. – 132 с.

Викладено основні питання щодо практики радіообміну згідно з міжнародними правилами, подані загальні правила ведення радіотелефонного зв'язку за стандартами ІКАО (НАТО), фразеологія радіообміну при управлінні польотами: у зоні візуального контролю, у ближній зоні, у зоні посадки, у дальній зоні, в особливих випадках у польоті. Надані стандартні слова та фрази при веденні радіотелефонного зв'язку, подані на державній та англійській мовах. Типова фразеологія радіообміну при виконанні польотних завдань згідно з Курсом бойової підготовки винищувальної авіації та Типова фразеологія радіообміну при виконанні польотних завдань згідно з Курсом бойової підготовки на навчально-тренувальному літаку Л 39.

Призначено для вивчення навчальних дисциплін "Фразеологія та техніка ведення радіообміну", "Тренажерна підготовка" курсантами (слухачами), які навчаються за спеціальністю "Управління діями підрозділів авіації" льотної факультету ХНУПС та для студентів факультету інформаційних технологій інституту цивільної авіації ХНУПС спеціалізації "Льотна експлуатація повітряних суден".

УДК 351.814.373:061.1 ІКАО(075.8)

© Тимочко О. І., Афанасьєв В. В., Мажара І. П.,  
Сургай В. М., Телятник Б. А., Компанієць О. М.,  
Литвинчук Д. В., 2021

© Харківський національний університет  
Повітряних Сил імені Івана Кожедуба. 2021

## З М І С Т

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ .....	6
ВСТУП .....	9
<b>1. ПРАКТИКА РАДІООБМІНУ ЗГІДНО З МІЖНАРОДНИМИ ПРАВИЛАМИ</b> .....	<b>10</b>
<b>2. ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА ВЕДЕННЯ РАДІОТЕЛЕФОННОГО ЗВ'ЯЗКУ</b> .....	<b>13</b>
2.1. Порядок ведення радіопередачі .....	13
2.2. Передача літер .....	21
2.3. Передача чисел .....	23
2.4. Передача часу .....	28
2.5. Радіотелефонні позивні осіб групи керівництва польотами .....	29
2.6. Радіотелефонні позивні екіпажів повітряних суден .....	31
2.7. Розмірність числових значень, які передаються .....	32
2.8. Установлення і ведення радіотелефонного зв'язку .....	34
2.9. Правила перевірки радіозв'язку .....	37
<b>3. ЗАГАЛЬНА ТИПОВА ФРАЗЕОЛОГІЯ</b> .....	<b>39</b>
3.1. Передача інформації про рух повітряних суден .....	39
3.2. Ідентифікація повітряного судна .....	41
3.3. Інформація про місцезположення повітряних суден .....	45
3.4. Радіолокаційне наведення .....	47
3.5. Інформація про небезпеку зіткнення .....	49
3.6. Інформація про несприятливу погоду .....	51
3.7. Інформація про рівень польоту .....	54
3.8. Виправлення та повторення фраз .....	55
<b>4. ТИПОВА ФРАЗЕОЛОГІЯ РАДІООБМІНУ ОРГАНІВ УПР З ЕКІПАЖАМИ ПОВІТРЯНИХ СУДЕН</b> .....	<b>59</b>
4.1. Фразеологія радіообміну при управлінні польотами у зоні візуального контролю .....	59
4.1.1. Управління повітряними суднами при виконанні польотів на аеродромах бригад тактичної авіації .....	59
4.1.1.1. Запит на запуск двигунів .....	59
4.1.1.2. Порядок руління до ЗПС .....	61
4.1.1.3. Повітряне судно перед ЗПС .....	63
4.1.1.4. Повітряне судно на ЗПС .....	64
4.1.1.5. Повітряне судно на кінцевому етапі заходу на посадку .....	66
4.1.1.6. Відхід на друге коло .....	68
4.1.2. Особливості управління повітряним судном транспортної авіації, що виконує переліт .....	69

4.1.2.1. Запит на запуск двигунів.....	69
4.1.2.2. Порядок руління для виконання зльоту.....	69
4.1.2.3. Запит на зайняття виконавчого старту.....	71
4.1.2.4. Запит на зліт.....	75
4.1.2.5. Попередній зв'язок з екіпажем при підході до аеродрому	76
4.1.2.6. Доповідь на кінцевому етапі заходу на посадку.....	77
4.1.2.7. Порядок руління після посадки.....	78
4.2. Фразеологія радіообміну при управлінні польотами у ближній зоні.....	78
4.2.1. Фразеологія радіообміну при польоті у пілотажну зону.....	80
4.2.2. Фразеологія радіообміну при польоті за схемами заходу на посадку.....	83
4.2.2.1. Фразеологія радіообміну при польоті за схемою заходу на посадку “двома розворотами на 180°”.....	83
4.2.2.2. Фразеологія радіообміну при заході на посадку “з розрахункового рубежу”.....	86
4.2.2.3. Фразеологія радіообміну при заході на посадку за системою “з прямої”.....	88
4.3. Фразеологія радіообміну при управлінні польотами у зоні посадки.....	92
4.3.1. Захід на посадку “з прямої” та “з рубежу”.....	92
4.3.2. Захід на посадку “двома розворотами на 180°”.....	99
4.4. Фразеологія радіообміну при управлінні польотами у дальній зоні.....	102
4.4.1. Фразеологія, яка використовується при управлінні польотами ПС по маршруту.....	102
4.4.2. Порядок передачі управління екіпажами ПС між посадовими особами органів УПР.....	107
4.4.2.1. Передача управління екіпажами між особами ГКрП на різних каналах управління (КрБЗ-КрДЗ).....	108
4.4.2.2. Передача управління екіпажами між особами ГКрП на одному каналі управління (КрБЗ-КрЗП-КрП).....	110
4.4.2.3. Порядок передачі управління екіпажами ПС між посадовими особами органів УПР взаємодіючих аеродромів або ПУА.....	110
4.4.3. Фразеологія радіообміну при виконанні наведень на повітряні цілі.....	113
5. ФРАЗЕОЛОГІЯ РАДІООБМІНУ В ОСОБЛИВИХ ВИПАДКАХ У ПОЛЬОТІ.....	119
5.1. Повідомлення про лихо і терміновість.....	119

5.2. Введення режиму "Радіомовчання".....	121
5.3. Відміна стану "Лихо" і режиму "Радіомовчання".....	122
5.4. Стан терміновості.....	122
5.5. Дії осіб ГКрП при відмові засобів управління.....	124
5.5.1. Відмова радіолокаційних засобів.....	124
5.5.2. Відмова радіопередавача на ПС.....	125
5.5.3. Дії осіб ГКрП при відмові на ПС курсової системи.....	126
5.5.4. Дії обслуги КП при відправленні ПС на запасний аеродром.....	127
ЛІТЕРАТУРА.....	129

